

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ UZAKTAN ÖĞRETİM YÖNERGESİ

Amaç

Madde 1- Bu yönergenin amacı, Aksaray Üniversitesi uzaktan öğretim uygulamalarının işleyiş ve esaslarını belirlemek, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 44. ve 46. maddeleri ile Yükseköğretim Kurulunca 1 Şubat 2013 tarihinde kararlaştırılan “Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar” çerçevesinde Aksaray Üniversitesi’nde ön lisans, lisans ve yüksek lisans düzeyinde açılacak ve yürütülecek uzaktan öğretim program ve dersleri ile örgün öğretimde uzaktan öğretim yoluyla okutulacak derslere ilişkin genel ilkeleri ortaya koymaktır.

Kapsam

Madde 2- Bu yönerge, Aksaray Üniversitesi’nde uzaktan öğretim programlarının açılacağı alanları, uzaktan öğretim yoluyla verilecek dersler ve kredi miktarlarını, ders materyallerinin hazırlanmasını ve sınavlarının yapılma şekli ile uzaktan öğretime ilişkin diğer hususları ve yapılacak ödemeleri kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu yönerge, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 44. ve 46. maddeleri, Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar, yürürlükteki Aksaray Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği, Aksaray Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği ve Aksaray Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği temel alınarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu yönergede geçen;

a) ASUZEM: Aksaray Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi’ni,

b) İlgili Birim: Üniversitede uzaktan öğretim programı ve dersleri yürüten Fakülte, Enstitü ve Yüksekokulları,

c) İlgili Birim Yayın Komisyonu: Uzaktan öğretimi sürdüren her birimin oluşturacağı en fazla beş kişilik komisyonu,

d) İlgili Birim Yönetim Kurulu: Uzaktan öğretimi sürdüren her birimin yönetim kurulunu,

e) Rektör: Aksaray Üniversitesi Rektörü’nü,

f) Senato: Aksaray Üniversitesi Senatosu’nu,

g) Uzaktan Öğretim Komisyonu: İlgili Rektör Yardımcısı başkanlığında uzaktan öğretimi sürdüren birimlerin koordinatörleri, ASUZEM temsilcisi, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı temsilcisi ve Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı temsilcisinden oluşan komisyonu,

h) Üniversite: Aksaray Üniversitesi'ni, belirtir.

Açıklamalar

Madde 5- Bu yönergede kullanılan kavramlara ilişkin açıklama ve tanımlar:

a) Uzaktan Öğretim: Öğrenci ve öğretim elemanlarının farklı ya da eş zamanda farklı yerde olduğu; öğretimin, içerik aktarımı ve etkileşimin bilgi ve iletişim teknolojileri yoluyla sağlandığı öğretim yöntemidir.

b) Dersin İçeriği: Uzaktan öğretim uygulamalarının temel eğitim malzemeleri olan ders kitabı, yardımcı kitap kaynak dokümanlar, çoklu ortam yazılımları, ses ve video kayıtları, etkileşimli ve etkileşimsiz alıştırımlar, ödev ve projeler, işbirliğine dayalı etkinlikler, ders izlencesi (programı) ve benzeri öğretim materyallerinin kapsadığı içeriktir.

c) e-İçerik: Elektronik ortamda ses, video, e-kitap gibi teknolojiler üzerinden sunulan içeriktir.

d) Öğretim Tasarımı: Öğrenme gereksinimlerinin belirlenmesi, belirlenen gereksinimlere uygun öğrenme etkinliklerinin tasarlanması ve geliştirilmesi sürecidir.

e) İnternet (Web Ortamı/Elektronik Ortam): Derslerin iletişim ağına bağlı bilgisayarlar üzerinden etkileşimli olarak sunumunu sağlayan, bilgi ve iletişim teknolojileri ile kullanılan tekniklerin tümünü kapsar.

f) e-öğrenme: Bilgi ve iletişim teknolojileri (bilgisayar, web, İnternet ortamı gibi ortamlar) kullanılarak gerçekleşen öğrenmedir.

g) Etkileşim: Öğrenci, içerik ve öğretim elemanı arasındaki iletişimin elektronik ortamda sunulan e-posta, forum, sohbet ve sanal sınıf gibi araçlarla eşzamanlı veya farklı zamanlı olarak sağlanmasıdır.

h) Öğrenme ve İçerik Yönetim Sistemi: Farklı biçimlerdeki ders içeriğinin, etkileşimli alıştırımların, öğrenci bilgilerinin, bilgi paylaşımı ve iletişim amacıyla kullanılan tekniklerin, öğrenci kayıtlarının ve farklı bilgilerin yönetimi için e-öğrenme sürecinde kullanılan bilgisayar yazılımıdır.

i) Harmanlanmış Öğretim: Uzaktan öğretim ve yüz yüze öğretim yöntemlerinin birbirini tamamlayacak biçimde bir arada kullanıldığı öğretim yöntemidir.

Uzaktan Öğretimin Hedefleri

Madde 6- Uzaktan öğretim uygulamasının hedefleri şunlardır:

a) Üniversitenin eğitim-öğretim olanaklarının etkin ve verimli kullanılmasını sağlamak,

b) Yükseköğretimin yaygınlaşmasını sağlayarak verimliliği artırmak, bilgiyi tüm kitlelere ulaştırmak,

- c) Eğitim-öğretim olanaklarından üniversite öğrencilerinin daha etkin ve eşit yararlanmasını sağlamak,
- d) Yeni gelişen teknolojileri eğitim-öğretim süreçlerinde kullanarak öğrencileri çağın gerektirdiği bilgi, beceri ve değerler ile donatmak,
- e) Güncel teknolojileri kullanan öğretim elemanları yetiştirerek ülkede öncü ve örnek olmak,
- f) Yüz-yüze eğitimin ve e-öğrenme yönteminin güçlü yönlerini birleştirerek nitelikli mezunlar vermek,
- g) Ders içeriklerinin ve öğretim materyallerinin etkin bir biçimde paylaşılmasını sağlamak,
- h) Öğretim elemanı ve öğrenci arasındaki etkileşimi planlı ders saatlerinin ve yerlerin dışında da sürdürmek,
- i) Bilgi ve iletişim teknolojilerinin sağladığı etkileşimli ve çoklu ortam olanakları ile sınırsız bilgiye ulaşabilme özelliklerinden yararlanarak eğitimin etkinliğini arttırmaktır.

Uzaktan Öğretim Programları ve Derslerin Yürütülmesine İlişkin İlkeler

Madde 7- Uzaktan öğretim; eşzamanlı veya farklı zamanlı teknolojiler aracılığı ile yürütülür. Yeni uzaktan öğretim programları ve örgün öğretimde uzaktan öğretimle verilecek dersler ilgili birimin kurul kararı ve Senatonun kararı ile açılabilir. e-içerik hazırlanması ve öğretim tasarımı, ilgili birimlerin istemleri dikkate alınarak ASUZEM tarafından planlanır ve gerçekleştirilir. Sınavların yürütülmesi ilgili birimler tarafından yapılır. Sınavların çevrimiçi yapıldığı durumlarda ise sınavların organizasyonu, yürütülmesi ve sonuçlarının yayınlanmasına ilişkin teknik işlemler ASUZEM tarafından yapılır.

Uzaktan Öğretim Kapsamında Açılacak Dersler/Programlar

- a) Uzaktan öğretim kapsamında açılacak derslerin/programların uygulamaya ilişkin özellikleri, kullanılacak kaynak ve değerlendirme yaklaşımları ilgili öğretim elemanı tarafından ayrıntılı olarak belirlenir. Ders/program açılmasına bu belirlemeden sonra ASUZEM'in olanakları doğrultusunda karar verilir.
- b) Kullanılacak kaynakların çoklu ortam uygulamaları, video çekimleri, gerekli yazılımlar ve benzeri düzenlemeler ile elektronik ders kitapları, derslere ait video kayıtları ve sesli kitaplar ASUZEM; alıştırma yazılımları, deneme sınavları, akademik danışmanlık hizmetleri ise ilgili Fakülte/Enstitü/Yüksekokul ile eşgüdüm içerisinde hazırlanır.
- c) Açılacak derslerin özelliklerine bağlı olarak yüz yüze ve/veya uzaktan öğretim yöntemleri çerçevesinde yürütülmesine ilişkin ders saatleri, ilgili birimlerce belirlenir ve her öğretim yarıyılı/yılı başında ASUZEM'e yayınlanmak ve uygulanmak üzere bildirilir.

Öğrenci Kabulü, Kayıt, Sınav ve Ders Geçme Yöntemleri

Madde 8- a) Uzaktan öğretim diploma programlarına ya da derslerine öğrenci kabulü, diğer programlardaki gibi gerçekleşir; öğrenci işleri “Aksaray Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği” ile “Aksaray Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği”ne ve ilgili diğer yönetmeliklere göre yürütülür. Ekle-bırak süreci bitiminde her ders için öğrenci listesi kesinleşir ve tüm işlemler bu listeye bağlı olarak yapılır.

b) Uzaktan öğretim öğrencileri örgün öğretim öğrencileri ile aynı hak ve sorumluluklara sahiptir. Uzaktan öğretim programları ile uzaktan öğretim yoluyla verilen derslere kayıtlı öğrencilerin derslerdeki devam gerektiren etkinliklerini, öğretimi sürdüren ilgili birim kurulları belirler ve dönem başlamadan önce ders izlenince sayfalarından duyurulur. Devam durumu öğrencilerin sisteme girişi, sanal sınıflara katılımı ve öğretim materyallerine erişimi ölçüt alınarak belirlenir.

c) Ölçme ve değerlendirmede Aksaray Üniversitesi'nin ilgili yönetmelikleri ve Yükseköğretim Kurulu'nun uzaktan eğitim konusundaki mevzuatı çerçevesindeki hükümler uygulanır.

Eğitim-Öğretim Süreci

Ders Tasarımında Birimlerin Uyması Gereken İlkeler

Madde 9- Uzaktan öğretim kapsamındaki ders tasarımları aşağıda belirtilen ilkeler doğrultusunda yürütülür.

a) Ders Tasarımının Yeterliliği: Ders içeriğinin tam ve etkin bir şekilde aktarılmasını sağlayacak tasarım, öğretim dönemlerinin başlangıcında öğrenci ders kayıtlarının açılmasından önce ilgili öğretim elemanı tarafından hazırlanıp ASUZEM tarafından ilan edilir.

b) Etkileşim: Uzaktan öğretim uygulamalarında etkileşimin (öğrenci-öğretim elemanı, öğrenci-içerik, öğrenci-öğrenci) nasıl sağlanacağı öğretim elemanı tarafından planlanır ve uygulanır. Uygulamalar öğrencilerin görsel, işitsel, sosyal ve bilişsel açılarından farklı tercihleri olabileceği göz önünde bulundurularak çeşitlendirilir.

c) e-içerik ve İletişim Teknolojileri: İçeriğin aktarılmasını sağlamak amacıyla uygun teknolojiler seçilir. Öğretim materyalleri dersin kapsamını tam ve etkin bir şekilde öğrencilere aktarmak amacıyla dönem başında dersler başlamadan tüm haftalar için program koordinatörlerinin onayı doğrultusunda dersin öğretim elemanınca ASUZEM ile etkileşim halinde hazırlanır.

d) Öğretim Tasarımı: Ders içeriğinin öngördüğü eğitimin etkili ve verimli şekilde sürdürülüp sonuçlandırılması için eğitim kuramları ve eğitim teknolojisi olanakları çerçevesinde program koordinatörlerinin onayı doğrultusunda ilgili öğretim elemanı ve ASUZEM'in işbirliği içinde sistematik bir planlama, geliştirme, uygulama ve değerlendirme süreci olan öğretim tasarımı süreci gerçekleştirilir.

e) Öğrenci Destek Hizmetleri: Öğretim yarıyılı/yılı başında her ders için uygulanacak kurallar ölçme ve değerlendirme biçimi, ders izlencesi, ders çalışma önerileri gibi önemli ve gerekli açıklamalar ders izlenince sayfalarında yayınlanır. Öğrencilere sunulacak her türlü ders

malzemesi, ders planında öngörülen sürelerde erişime açılır. Ayrıca, öğrencilerin teknik konularda sürekli çevrimiçi yardım alabilmeleri sağlanır.

f) Ölçme ve Değerlendirme: Ölçme ve değerlendirme, her tür eğitsel uygulamanın temel öğelerinden birisi olup, öğrencilerin ders başarısı (notu) ya da performansı yanında, bu dersin eğitsel başarısıyla ilgili geribildirimleri de içerir. Geribildirimler hızlı ve açıklayıcı nitelik taşır. Ölçme ve değerlendirme biçimleri, dersin amaçları ve içeriğiyle tutarlı olacak şekilde belirlenir. Ölçme ve değerlendirme, öğrencilere kendi öğrenme hızlarını ve düzeylerini değerlendirebilme ve yetersiz oldukları alanları belirleyebilme olanağı sağlayacak tarzda düzenlenir.

g) Ders Değerlendirmesi: Dersle ilgili sorunların belirlenmesi ve giderilmesine yönelik olup ders sunumu sonunda öğrenme hedeflerine ulaşma, ders sunum teknolojilerinin etkin kullanımını ve sunum biçimiyle ilgili öğrencilerin görüşlerini kapsar. Ders sunum süreci sırasında yapılan gözlemler ve öğretim elemanları ile öğrencilerin değerlendirmelerine dayanır.

h) Yüz-yüze Eğitim: Öğretimi sürdüren ilgili birimlerin kararıyla her ders için dönem boyunca en az dersin haftalık kredisi kadar ders saati yüz-yüze eğitim yapılabilir.

i) Staj Uygulamaları: Staj uygulaması olan birimler, staj yönergesi kapsamında kendi staj uygulamalarını ve yerlerini belirler.

Derslerin İşlenmesi Sürecinde Uyulması Gereken İlkeler

Madde 10- Uzaktan öğretim kapsamında derslerin işlenmesinde uyulması gereken ilkeler şunlardır:

a) Sertifika: Öğretim elemanlarının uzaktan öğretim sürecinde daha verimli ders verebilmeleri için Aksaray Üniversitesi tarafından verilen ve elektronik ortamda öğrenme ve öğretme konusunda yeterli kazandıran “e-Eğitmen Sertifikası” programına katılımı sağlanır.

b) Zamanlama: Eşzamanlı derslerin planlanmış zaman dilimleri içerisinde yapılması, derslere katılmayan ya da tekrar yaparak dersi pekiştirmek isteyen öğrencilerin yararlanması için kayıt altına alınması sağlanır. Ders saatlerine ilişkin değişiklik, öğrencilere önceden bildirilir.

c) e-Ders İzlenesi: Öğretim elemanları verdikleri derse ait ayrıntılı izleneyi ders başlamadan önce hazırlar ve öğrenciyle paylaşır. Asenkron yürütülen derslerde, derse ait ayrıntılı izlenesi en az 5 gün önceden sisteme yüklenmiş olur.

d) Derslerin İşlenmesi: Uzaktan öğretim programlarında ve uzaktan öğretim yoluyla verilen derslerde her ders saati örgün öğretimdeki ders süresi kadardır. Her ders, katılan öğrenci sayısından bağımsız olarak ağ/internet üzerinden çevrimiçi teknolojilerle verilir. Dersi yalnızca dersin öğretim elemanı/elemanları verir. Dersin öğretim elemanı, haftalık toplam ders saatinin yarısını (%50) farklı öğrenme etkinlikleri ile işleyerek öğretim içeriğini zenginleştirebilir. Ancak, farklı öğrenme etkinlikleri yapamadıkları durumlarda tüm ders saatlerini sanal sınıf ortamında işleyebilirler.

e) Öğretimin İçeriğinin Zenginleştirilmesi: Uzaktan öğretimin içeriğinin zenginleştirilmesi amacıyla farklı öğrenme etkinlikleri kullanılabilir. Kullanılan bu etkinlikler harcanan emek dikkate alınarak ders saat sürelerinin belirlenmesinde değerlendirilir. Bu etkinlikler arasında sınırlayıcı olmamak kaydıyla açıklamalı ödev, açıklamalı soru-problem

çözümü, kısa sınav, ders sunumu, konu anlatımı, bağlantılandırılmış konu-olay-makale incelemesi veya eleştirisi gibi yazılı-görsel etkinlikler, ders videosu, öğrenme nesnesi, seslendirilmiş ders anlatımı gibi görsel-ışitsel etkinlikler ile soru-yanıt ve tartışma gibi etkileşimli çalışmalar yer alır. Bu öğretim etkinliklerinin ve karşılık gelecek ders saatlerinin belirlenmesi, her birimin Yayın Komisyonu tarafından gerçekleştirilir. İlgili Birim Yayın Komisyonu fiili katkılara ilişkin belirleme yaparken ASUZEM tarafından tutulan kayıtları ve belgeleri dikkate alır.

Uzaktan Öğretim Derslerinde Bulunması Önerilen Özellikler (e-içerik)

Madde 11- Dersin web ortamında (öğrenme yönetim sistemi, blog, wiki, sosyal medya vb.) aşağıdaki belirtilen sayfalar bulunur. Dersin izlenmesini kolaylaştırmak açısından bu sayfalar arasında tutarlı bir yapı kurulur ve sayfalar kolay kullanılabilir bir yapıda düzenlenir.

a) Derse İlişkin Genel Bilgiler

- Dersin tam adı, bölümü, kodu, kredisi
- Öğretim elemanları web sayfalarına bağlantılar
- Ders izlencesi sayfasına bağlantılar
- Forum ve sohbet sayfalarına bağlantılar
- Duyurular/ödev ve proje sayfalarına bağlantılar
- İçerik sayfalarına bağlantılar.

b) e-Ders İzlencesi (Programı)

- Dersin öğrenme kazanımları, önkoşullar, katalog bilgileri
- Dersin yürütülme şekli (varsa kaç saat yüz yüze vs.)
- Ders kitabı ve yardımcı kaynaklar
- Ölçme ve değerlendirme
- Öğretim dönemlerinin başında sunulmak üzere tüm ödev ve sınav tarihlerini içeren haftalara bölünmüş program.

c) İçerik Sayfaları

İçerik sayfalarında ders notları, etkileşimli örnek ve alıştırmalar vb. bulunur. Ders notlarının hazırlanmasında ve sunulduğunda aşağıdaki eğitsel ilkeler izlenir:

- Her konunun başında konunun öğrenme kazanımları yer alır. Konulara düşündürücü sorular yönelterek başlanır.
- Ders notları yeterli kapsam ve uzunlukta, Türkçe dilbilgisi kurallarına uygun ve akıcı bir anlatımla yazılır. Daha fazla ayrıntı için bağlantı veya okuma ödevi verilebilir. Konu sonlarında özet yer alır.
- Sanal sınıf ortamında ders anlatırken kullanmak için konulara ilişkin sunumlar hazırlanması tercih edilir. Ayrıca her sanal sınıf kaydı, ilgili haftaya eklenir.

- Öğrenciyi güdülemek ve etkin öğrenmeyi desteklemek için okuma dışında yapılabilecek birkaç etkinlik eklenebilir. Bunlar etkileşimli alıştırmalar, kendini değerlendirme olanakları ve konuya bağlı olarak animasyon, simülasyon, film, ses vb. gibi çoklu ortam materyalleri olabilir.

- Ders notlarında net ve açık ifadeler tercih edilir, farklı kaynak ve görsel-işitsel medyalara bağlantılar kurulur, farklı öğrenme gereksinimleri göz önüne alınarak öneriler yapılır.

- İçerik kısmında öğrencileri basılı malzemeyi kullanmaya özendirecek alıştırmalar ve kendini değerlendirme testleri de yer alır.

d) Tartışma (Forum ve Sohbet) Sayfaları

Tartışma sayfaları dersin öğretim elemanı ve öğrencileri arasında karşılıklı gönderilen iletileri kapsar. Tartışma sayfaları tercihen konulara ayrılmış ve tarih sırasına dizilmiş iletilerden oluşur. Bu amaçla, öğrencileri gruplara bölerek kendi aralarında ve gruplar arasında tartışmalar yapmaya olanak sağlayan yazılımlardan (örneğin forum) yararlanır. Web tabanlı derslerin bu özelliğinin iletişimi artırıcı rol oynaması beklenir. Ayrıca, eşzamanlı tartışmalara olanak sağlayacak bir sohbet ortamının yaratılması da önerilir.

e) Ödev/Sınav/Duyuru Sayfaları

Ödev/Sınav/Duyuru Sayfalarında ödev/proje/sınav soruları ve benzeri duyurular bulunur. Ödevlere ders notlarından bağlantılarla da ulaşılabilir. Ödevlerin hazırlanması ve İnternet aracılığıyla yollanabilmesi için öğrencinin yapması gerekenler açıkça yazılır.

f) Derslerin İzlenmesi İle İlgili Bilgi Sayfası

Bu sayfada;

- Kullanılacak bilgisayarların özellikleri,
- Kullanılacak tarayıcının özellikleri,
- Derse özel konular (özel yazılım kullanılacaksa ona ilişkin bilgiler),
- İçeriğe ilişkin genel bilgiler,
- Çalışma ve etkinlik önerileri ve
- Grup etkinlikleri, dosya paylaşımı, tartışma, sohbet vb. ortamlarda uyulması gereken kurallar bulunur.

Harmanlanmış Öğretim

Madde 12- Örgün öğretim kapsamında verilen bir ders, harmanlanmış öğretim yöntemi ile verilmek istendiğinde, kuramsal ve uygulama saatlerinin ne kadarının uzaktan öğretim teknolojileri ile yürütüleceğine, ilgili birimin kurul kararı ve Uzaktan Öğretim Komisyonunun önerisiyle Senato karar verir.

Ödemeler

Madde 13- Uzaktan öğretime ilişkin ek ders ödemeleri, derslerin saatlerine göre, eşzamanlı sanal sınıf dersleri/kayıtları ile farklı öğrenme etkinliklerine ilişkin etkinliklerin toplamı esas alınarak aylık olarak yürürlükteki yasal düzenlemeler çerçevesinde yapılır.

Yönetim ve Denetim

Madde 14- Uzaktan öğretimin eşgüdüm yönetimi Uzaktan Öğretim Komisyonu, denetimi ise ilgili birimler tarafından yapılır. Uzaktan Öğretim Komisyonu, biri eğitim-öğretim yılı başında olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Bu Komisyon, üniversitede uzaktan öğretim uygulamalarının eşgüdüm içinde yapılabilmesi için gözlem ve değerlendirme yapar, standart ve politikalar belirler. Uzaktan öğretim sınav takvimi ilgili birimlerin önerisi üzerine Senato tarafından belirlenir, sınav takvimi ASUZEM ve Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı web sayfalarında ilan edilir. Komisyon, merkezi yapılan sınavlarda görev alanlara yapılacak ödemeler ile yazılı eğitim öğretim materyali telif ücretlerine ilişkin Üniversite Yönetim Kurulu'na öneride bulunur.

Yürürlük

Madde 15- Bu yönerge hükümleri 2016-2017 öğretim yılında yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 16- Bu yönerge hükümlerini Aksaray Üniversitesi Rektörü yürütür.